

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 22/09-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. Z. (...), t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. P. M., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 2 a ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 222/07 zo 6. novembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Z. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2008 faxom a 4. januára 2008 v origináli doručená sťažnosť M. Z. (ďalej len „sťažovateľ“) doplnená podaním doručeným 29. januára 2008 (v ďalšom priebehu konania ústavný súd považoval za smerodajné pre svoj ďalší postup nové znenie sťažnosti sťažovateľa obsiahnuté v uvedenom podaní jeho právneho zástupcu, pozn.), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, základného práva nebyť stíhaný alebo pozbavený osobnej slobody inak, než z dôvodov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon podľa čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 2 a ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) sp. zn. 5 To 222/07 zo 6. novembra 2007 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) tým, že odvolací súd rozhodol neúplným výrokom a taktiež potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) napriek tomu, že na hlavnom pojednávaní nebol vypočutý dôležitý svedok a nebolo mu udelené posledné slovo.

Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 6/07 z 1. augusta 2007 uznaný za vinného z trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1 a ods. 3 písm. b) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva. Bol za to odsúdený podľa § 189 ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že krajský súd na základe jeho odvolania na verejnom zasadnutí rozsudkom sp. zn. 5 To 222/07 zo 6. novembra 2007 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 3 Trestného poriadku rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 6/07 z 1. augusta 2007 a zároveň podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol týmito dvoma samostatnými výrokmi:

„Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. zrušuje rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1 T 6/07 zo dňa 01. 08. 2007 vo výroku o spôsobe výkonu trestu týkajúcom sa obžalovaných.

Krajský súd rozhodujúc sám v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. a podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaraďuje obidvoch obžalovaných na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.“

Krajský súd ako odvolací súd napadnutým rozsudkom rozhodol, napriek sťažovateľovmu odvolaniu smerujúcemu proti všetkým výrokom súdu prvého stupňa, len o výroku o zaradení na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia, avšak nerozhodol o vine a treste a výroku o náhrade škody. Sťažovateľ vzhľadom na to tvrdí, že krajský súd sa nezaoberal správnosťou všetkých výrokov napadnutého prvostupňového rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, ale vo výrokovej časti svojho rozhodnutia *rozhodol iba vo vzťahu k jednému výroku prvostupňového rozhodnutia* (výroku o zaradení na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia). Podľa sťažovateľa vo vzťahu k zostávajúcej časti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu odvolací súd *nerozhodol*, čo jednoznačne vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia, preto ostatné výroky do dňa podania tejto sťažnosti nenadobudli právoplatnosť.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že táto skutočnosť má za následok, že napadnuté prvostupňové rozhodnutie stále nie je právoplatné a vykonateľné, a teda v súčasnosti neexistuje také právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, na základe ktorého by mohol byť držaný vo výkone trestu odňatia slobody. Ak boli odvolaním napadnuté všetky výroky, nemohol nadobudnúť právoplatnosť výrok týkajúci sa viny a trestu, takže v súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody bez rozhodnutia súdu.

Sťažovateľ tvrdí, že na základe uvedeného boli porušené jeho základné práva garantované čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny, ako aj práva garantované dohovorom podľa čl. 6 ods. 1 [v novom, upravenom petite sťažnosti však žiada vysloviť porušenie čl. 6 ods. 2 a ods. 3 písm. d) dohovoru, pozn.].

V prípade obmedzenia osobnej slobody ako jedného zo základných ľudských práv je nutné, *aby rozhodnutie o zásahu štátu do osobnej slobody malo formu súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť vo svojom výroku jasné, zrozumiteľné a určité, tak aby nepripúšťalo iný výklad*. Samotné obmedzenie osobnej slobody musí byť uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia, ktorým je sloboda obmedzená. To sa týka tak obmedzenia osobnej slobody

väzbou (porovnaj nález II. ÚS 315/06), ako aj obmedzenia osobnej slobody výkonom trestu odňatia slobody.

Sťažovateľ ďalej považoval za potrebné uviesť, že súd prvého stupňa rozhodol predčasne a na základe neúplného dokazovania najmä v tom, že nevypočul na hlavnom pojednávaní svedka P. V. (ďalej len „svedok“), ktorého výpoveď je jediným priamym dôkazom v celej veci tak podľa tvrdenia orgánov činných v trestnom konaní, ako aj podľa záverov súdu. Aj keď sa súd prvého stupňa a prokurátor odvolávajú na § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku (podľa ktorého „Zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa prečíta na návrh prokurátora alebo obžalovaného aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca“), podľa názoru sťažovateľa postup okresného súdu podľa tohto ustanovenia Trestného poriadku bol v rozpore s čl. 48 ústavy a čl. 38 listiny (do nového, upraveného petitu sťažnosti sa však označené články ústavy a listiny nepremietli, pozn.), lebo neurobil všetko pre naplnenie zásady spravodlivého súdneho procesu. S týmto porušením základných ľudských práv a slobôd pokračoval aj odvolací súd, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil len v jednom výroku.

Odvolací súd síce uviedol, že mu chýbalo podrobnejšie zhodnotenie dôkazov viny a podľa sťažovateľa ich úplná absencia, avšak s rozhodnutím súdu prvého stupňa sa stotožnil. Takto podľa názoru sťažovateľa z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zreteľné, na základe čoho aj on dospel k uznaniu viny. Odvolací súd len konštatuje, že odvolanie sťažovateľa v časti týkajúcej sa spôsobu výkonu trestu možno akceptovať, v ostatných smeroch ho však vyhodnotil ako nedôvodné. S výnimkou zmienky o náhrade škody v dôvodoch svojho rozhodnutia neuvádza, aký názor má na argumentáciu sťažovateľa v jeho odvolaní, a to takým spôsobom, aby sa to premietlo do výrokovej časti rozhodnutia

odvolacieho súdu, teda nekonkretizuje, ako sa vysporiadal s otázkou odvolaním napadnutého prvostupňového rozsudku, pokiaľ ide o jeho uznanie za vinného a uložený trest.

Sťažovateľ poukazuje aj na to, že okresný súd sa pri zabezpečovaní účasti svedka obmedzil len na doručovanie poštovej zásielky, a to aj prostredníctvom polície (tiež len ako „poštového doručovateľa“), nevyužívajúc ďalšie možnosti, ako napr. predvedenie políciou, prípadne zabezpečenie svedka podľa § 88 Trestného poriadku, a to napriek tomu, že spoluobvinený Š. B. (ďalej len „spoluobvinený“) prostredníctvom obhajcu doložil dôkaz, ktorý sa nachádza v spise, že svedok bol v mesiaci máj 2007 doma (pomáhal svojmu otcovi s drevom) a taktiež, že podľa zistenia súkromnej detektívnej kancelárie mal prísť svedok na ďalšiu návštevu v prvý augustový týždeň, teda v čase, keď prebiehalo hlavné pojednávanie, čo bol podľa sťažovateľa dostatočný podklad na to, aby okresný súd reagoval predvedením tohto svedka podľa podmienok, ktoré mu dovoľuje zákon podstatne pružnejšie a efektívnejšie, nie formálne.

Sťažovateľ tvrdí, že svedok sa úmyselne vyhýbal tomu, aby vypovedal na hlavnom pojednávaní, o čom boli získané poznatky už v prípravnom konaní (vyhýbal sa úkonu konfrontácie a súčasnej výpovede s bratom J.), pričom sa jeho osobná svedecká výpoveď javí v dosiaľ vykonanom dokazovaní ako kľúčovo podstatná. Bez jeho výpovede na hlavnom pojednávaní je rozhodnutie okresného súdu predčasné, neúplné a nezákonné. Jeho výpovede z prípravného konania sú rozporné, pokiaľ ide o jeho samotné výpovede, tiež vo vzťahu k iným dôkazom a výpovediam, pričom dokonca sám svedok pripúšťa, že v časti svojej svedeckej výpovede krivo vypovedal. Napriek tomu súdy vrátane odvolacieho súdu jeho výpoveď považujú za dôkaz, hoci neexistoval skutočný dôvod na čítanie tejto výpovede na hlavnom pojednávaní, pretože jeho výpoveď nepodporovali iné nepriame dôkazy. Napokon sťažovateľ upriamuje pozornosť na to, že svedok v prípravnom konaní vypovedal k inak modifikovanému skutku, ako je vymedzený vo výrokovvej časti obžaloby, čím je nepochybne dané dôvodné podozrenie, že jeho výpoveď nezodpovedá tomu, čo bolo čítané na hlavnom pojednávaní a na základe čoho bol sťažovateľ (nepochybne na základe tohto jediného dôkazu) uznaný za vinného.

Napriek tomu, že obhajoba a obžalovaný v priebehu hlavného pojednávania dôrazne trvali na zabezpečení výpovede tohto svedka, okresný súd práva obhajoby neakceptoval. Na tomto mieste sťažovateľ zdôrazňuje, že spoluobvinený prostredníctvom obhajcu zabezpečoval súkromnú detektívnu kanceláriu na zistenie skutočnosti, kde sa nachádza tento svedok v priebehu pojednávania, avšak tento listinný dôkaz nebol náležité vyhodnotený a bol posudzovaný v dokazovaní na hlavnom pojednávaní len formálne tak, aby nespochybňoval prípravné konanie.

Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu jednej zo základných zásad trestného konania, a to zásady zákonného trestného procesu podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku, ako aj k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, teda *„vypočúvať alebo dať vypočuť svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok a svedkov proti sebe“*.

Sťažovateľ zastáva názor, že jeho tvrdenie je opodstatnené tým, že sa počas hlavného pojednávania neustále domáhal zabezpečenia tohto svedka, o čom svedčia nielen jeho vyjadrenia, ale aj písomné podania a procesné námietky jeho obhajcu, pričom tieto písomné námietky a prednesy neboli akceptované na hlavnom pojednávaní napriek jeho súčasnému charakteru ako kontradiktórneho procesu. V procesnom postavení obvineného nemal možnosť byť prítomný pri výsluchu svedka pred vyšetrovateľom, pričom podľa sťažovateľa nepostačuje pri takomto dôležitom úkone len prítomnosť obhajcu. Nie je takto zabezpečená formálna aj materiálna obhajoba v prípravnom konaní. Z vyhodnotenia dôkazov je zrejmé, že výpoveď svedka je jediný dôkaz, s ktorým nekorešpondujú iné nepriame dôkazy. Možno vysloviť tiež dôvodné podozrenie, že tento svedok úmyselne využíva súčasnú a aj v čase trestného konania danú možnosť voľného pohybu po Európe v krajinách Európskej únie, aby sa tak vyhol svedčiť pred súdom. Pre vyslovenie takéhoto názoru svedčí aj stav dokazovania z prípravného konania.

Sťažovateľ napokon uvádza, že na hlavnom pojednávaní mu nebolo udelené posledné slovo podľa § 275 Trestného poriadku, v ktorom zákonodarca určil zákonnú povinnosť súdu po skončení záverečných rečí a pred odchodom na záverečnú poradu udeliť

obžalovanému posledné slovo, na ktoré bol pripravený i písomne. Podľa sťažovateľa mu nebolo udelené posledné slovo preto, že sa blížila „*dvadsiata hodina a evidentne predseda senátu chcel v tento deň rozsudkom ukončiť hlavné pojednávanie*“. Uplatnením práva posledného slova chcel predložiť okresnému súdu „*závažné skutočnosti na jeho obhajobu*“, ktoré by „*viac objasnili vec*“ a viedli by k rozhodnutiu o doplnení dokazovania, čím by sa v hlavnom pojednávaní pokračovalo. Uvedené skutočnosti sťažovateľ namietal v odvolacom konaní, kde členovia senátu prerušili verejné zasadnutie z dôvodu vypočutia si magnetofónového záznamu z hlavného pojednávania a skonštatovali, že sťažovateľovi naozaj nebolo udelené posledné slovo, „*ale táto skutočnosť nie je rozhodujúca*“. V písomnom vyhotovení rozsudku však krajský súd túto skutočnosť podľa sťažovateľa modifikoval trochu inak, avšak ani to nemení nič na skutočnosti, že mu nebolo udelené posledné slovo.

Sťažovateľ podáva zároveň návrh v zmysle § 52 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení voči orgánu, ktorý mal porušiť jeho základné práva a slobody, a to krajskému súdu, a aby ho do rozhodnutia ústavného súdu nálezom bezodkladne prepustil na slobodu.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje vydať toto rozhodnutie:

„1) *Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 222/07 zo dňa 06. 11. 2007 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 Ústavy SR, Listiny základných práv a slobôd čl. 8 ods. 2, čl. 50 ods. 2 Ústavy SR ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd čl. 6 ods. 2, ods. 3 písm. d).*

2) *Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 222/07 a prikazuje, aby M. Z. prepustil neodkladne z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.*

Alternatívne k bodu 2)

Ústavný súd SR prikazuje Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vo veci sp. zn.

5 To 222/07 obnovil stav pred porušením základného práva a slobody a prikazuje Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby M. Z. prepustil neodkladne z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

3) Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť M. Z. trovy konania...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V sťažnosti je evidentne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde striktne viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 369 ods. 3 Trestného poriadku osoba oprávnená podať dovolanie proti niektorému výroku napadnutého rozhodnutia môže podať dovolanie aj preto, že taký výrok nebol urobený.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu [písm. c)]; rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [písm. g)].

Podstatou prvej časti sťažnosti je tvrdenie, že krajský (odvolací) súd sa nevysporiadal explicitným, zamietavým alebo iným výrokom s relevantnými časťami odôvodnenia smerujúcimi proti výroku okresného súdu o vine a treste a o náhrade škody. Dôsledkom uvedeného opomenutia je podľa sťažovateľa skutočnosť, že odsudzujúci rozsudok vôbec nenadobudol právoplatnosť, a teda je bez súdneho titulu vo výkone trestu odňatia slobody. Týmto spôsobom malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

V § 371 Trestného poriadku sú ustanovené dôvody dovolania. Paragraf 369 ods. 3 v spojení s § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku však navyše ustanovuje, že obvinený môže podať dovolanie aj preto, že výrok nebol urobený. Podľa názoru ústavného súdu uvedený dôvod smeruje práve na prípadný nedostatok namietaný sťažovateľom, a preto možno dovolanie v danej veci považovať za účinný opravný prostriedok na ochranu základných práv a slobôd podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 454/08).

Podstatou druhej časti sťažnosti je tvrdenie, že okresný súd na hlavnom pojednávaní nevypočul svedka, ktorého výpoveď je, ako uvádza sťažovateľ, „*podľa orgánov činných*

v trestnom konaní a súdu jediným priamym dôkazom“, hoci tento svedok bol dostupný, a namiesto toho bola čítaná len jeho výpoveď z prípravného konania. Týmto spôsobom došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (do nového, upraveného petitu sťažnosti sa však porušenie označeného článku ústavy, ako už bolo uvedené, nepremietlo, pozn.) a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, pretože sa nemohol riadne vyjadriť k vykonanému dôkazu. Podľa názoru ústavného súdu sa v tejto námietke prekrýva princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní a právo na obhajobu a zákonnosť výkonu dôkazu. Sťažovateľ tvrdí, že kľúčový dôkaz nebol vykonaný zákonným spôsobom, pretože namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní bola čítaná zápisnica o jeho výpovedi. Námietka nezákonnosti vykonania dôkazu vyplýva aj z nasledujúcej časti sťažnosti: *„Jeho výpovede z prípravného konania sú rozporné pokiaľ ide o jeho samotné výpovede, tiež vo vzťahu k iným dôkazom a výpovediam, dokonca sám svedok P. V. pripúšťa, že v časti svojej svedeckej výpovede krivo vypovedal. Napriek tomu súdy vrátane odvolacieho súdu jeho výpoveď považujú za dôkaz, a to napriek tomu že nebol skutočný dôvod pre čítanie tejto výpovede na hlavnom pojednávaní, pretože jeho výpoveď nepodporovali iné nepriame dôkazy.“*

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Podľa názoru ústavného súdu aj uvedený dôvod smeruje práve na prípadný nedostatok namietaný sťažovateľom, a preto možno dovolanie v danej veci považovať za účinný opravný prostriedok nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 454/08)

Napokon sťažovateľ namieta porušenie ním označených práv v súvislosti s tým, že mu na hlavnom pojednávaní nebolo udelené posledné slovo podľa § 275 Trestného poriadku a krajský súd ako odvolací súd sa s touto jeho námietkou z dôvodu, že to nepovažoval za podstatné, dostatočne nevysporiadal, hoci po vypočutí magnetofónového záznamu z hlavného pojednávania pripustil jej pravdivosť. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu sa uvádza: *„Čo sa týka práva posledného slova... tu sa žiada povedať, že predseda senátu udelil obžalovaným posledné slovo tak, ako to vyplýva*

z elektronického záznamu i zo zápisnice o hlavnom pojednávaní. Nebola však úplne jasná realizácia práva posledného slova. Na druhej strane obžalovaný má svojho obhajcu a ten túto skutočnosť na hlavnom pojednávaní nenamietal.“ Právo posledného slova umožňuje obžalovanému, aby v záujme čo najširšieho uplatnenia práva na obhajobu prehovoril ako posledný, bezprostredne predtým, ako sa senát odoberie k záverečnej porade, aby tak mohol ovplyvniť súd pri vyhodnocovaní výsledkov dokazovania, prípadne aj k rozhodnutiu senátu na jeho doplnenie a pokračovanie v hlavnom pojednávaní. Pokiaľ krajský súd poukazuje na to, že obhajoba sa mala dožadovať udelenia posledného slova, ústavný súd konštatuje, že takáto argumentácia odvolacieho súdu je postačujúca. Podľa názoru ústavného súdu však neudelenie posledného slova zakladá zároveň porušenie práva na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Podľa názoru ústavného súdu uvedený dôvod smeruje práve voči prípadnému nedostatku namietanému sťažovateľom, a preto možno dovolanie v danej veci, rovnako, aj pokiaľ ide o tieto dôvody uvedené v jeho sťažnosti, považovať za účinný opravný prostriedok nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ dovolanie nepodal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť ako celok odmietol pre jej neprípustnosť. Vzhľadom na to ústavný súd už o žiadosti sťažovateľa o vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ďalších návrhoch uplatnených v jeho sťažnosti nerozhodoval.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že sťažovateľ má vzhľadom na lehotu podľa § 370 ods. 2 Trestného poriadku stále možnosť využiť podanie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2009